

Natalia Sotirova
(Bulgaria, South-West University *Neofit Rilski*)

Prof. Dr. Ivan Kochev – In Memory of the Teacher, the Scholar and the Man

Abstract: This text is dedicated to Prof. Ivan Kochev – a brilliant personality whose life and work serve as an impressive example of dedication and true love of knowledge. It underlines his profound influence on generations of young researchers, whom he guided with exceptional professionalism, sincere dedication and human warmth, helping them to become independent confident scholars. Prof. Kochev's life work went far beyond academic achievements, making him a figure who inspired and united, leaving an indelible mark on the academic community.

Keywords: Ivan Kochev, linguistics, dialectology, intellectual tradition, mentorship, continuity

Наталия Сотирова
(България, Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград)

Проф. д-р Иван Кочев – спомени за учителя, учения и човека

Проф. д-р Иван Кочев остави незаличима следа в българската наука като едно от най-видните имена в областта на езикознанието и диалектологията. Той беше не просто учен – той беше вдъхновител, наставник и човек, който олицетворяваше истинското призвание на изследователя. За него науката беше не просто професия, а начин на живот – свят, в който се потапяше с неизчерпаема енергия и отдаденост. С цялата си страст към езикознанието проф. Кочев изследваше дълбините на езика, като създаде многобройни трудове, които задават стандарти за научна работа и вдъхновяват поколения изследователи.

Неговите постижения са широко признати. Сред отличията му се нареждат знакът „За заслуги към Българската академия на науките“, почетният знак-плакет „За заслуги към Института за български език“ и званието „Доктор хонорис кауза“ на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Тези награди обаче са само външен израз на огромната му стойност като учен, преподавател и общественик. Зад тях стои едно дълбоко усещане за дълг към науката и обществото – качества, които бележат цялостния му житейски път.

Делото на проф. Кочев се простира далеч отвъд научните изследвания. Може би най-голямото му наследство са школите от изследователи – фонетици, фонолози, лексиколози и словообразователи, които продължават неговата традиция с чувство на отговорност и с гордост се позовават на учителя си. Той притежаваше изключителната дарба да вдъхновява и обединява, изграждаше мостове – не само между различни научни направления, но и между хората. Под неговото ръководство и благодарение на неговото посредничество се родиха трайни приятелства и сътрудничества, които продължават да дават плодове и до днес.

За нас, неговите ученици и докторанти, той беше много повече от академичен ръководител – беше наставник, който умееше да събуди страстта към изследователската работа, да насочи вниманието ни към същественото и да ни вдъхне увереност в собствените сили. Всеки предаден текст преминаваше през задълбочената му проверка и се връщаше

с подробни бележки и поправки. За проф. Кочев редакцията беше неизбежен етап от творческия и научния процес. С усмивка споделяше, че дори той, въпреки дългогодишния си опит, често се налагало да преработва първоначалните си записки, докато постигне желаната завършеност и прецизност. Научи ни, че работата върху текста е естествена част от пътя към високите научни стандарти, които той ни насърчаваше да следваме.

В случаите, когато се отклонявахме от избраната тема, Професорът винаги тактично, но настойчиво, ни насочваше обратно в избраното изследователско поле. Вярваше, че задачата на докторанта е да усвои основите, да изгради методология и да развие научен стил, а не да прави мащабни открития.

Не съжалявайте за идеите, които трябва да оставите за по-късен етап, казваше той. Това, което правите сега, е най-ценно – изработвате своя стил, изказ и уникален почерк.

Думите му ни помогнаха да осмислим научната работа не като цел, а като процес на непрекъснато израстване.

Консултациите с проф. Кочев не се ограничаваха само до научна работа, те бяха уроци по житейска мъдрост. Той притежаваше уникалната способност да разпознава потенциала във всеки един от нас и винаги насърчаваше стремежа към самоусъвършенстване, към търсене на нови методологии и идеи. Неговата доброта, искреност и желанието му да помага го правеха обичан от всички около него. За нас, неговите ученици, той остава пример за отдаденост, професионализъм и човечност. Споменът за него живее не само в нашите сърца, но и в нашата работа, която продължава да носи неговия дух, в усилията ни да предадем наученото на следващите поколения, в желанието ни да продължим неговия път.

Проф. Кочев винаги намираще време да изслуша, да даде насоки и да подкрепи. Всеки разговор носеше нова перспектива, ново вдъхновение, ново усещане за възможностите, които стоят пред нас. Неговият подход съчетаваше строгостта на научния анализ с топлотата и човечността, създавайки атмосфера на доверие и уважение, в която всеки се чувстваше ценен. Със своята сърдечност той проявяваше искрен интерес към живота на хората около себе си. Никога не пропускаше да попита за моето семейство, да изрази съчувствие или да даде мъдър съвет. Това го правеше не само наставник, но и приятел, на когото можеш да се довериш. С голяма обич разказваше за своето семейство, за грижите, които те полагаха за него, и за тревогите им, свързани с неговите многобройни пътувания. Дори в последните години, когато здравето му вече изискваше повече внимание, той продължаваше да идва в Благоевград, за да бъде близо до своите докторанти, да наблюдава работата им и да ги насочва. Независимо от трудностите, които срещаше към този момент, нашият учител запазваше своето неизменно чувство за дълг, напомняйки ни, че усилията в научната работа са не просто професионално задължение, а призвание, което си струва да следваме.

Проф. Иван Кочев беше и ще остане вдъхновяваща личност, чийто живот и труд са пример за всеотдайност и истинска любов към науката. Нека пазим и предаваме неговото наследство, като продължаваме да работим с онази отдаденост и ентузиазъм, които въплъщаваше. За нас той винаги ще бъде не само изтъкнат учен, но и изключителен човек, чието влияние ще се усеща още много поколения напред.

Помним и почитаме професор Кочев като ярка личност – учен с неизмерим принос и човек с голямо сърце, посветил живота си на науката и на своите ученици.